

Dosarul nr. 3r-44/23
2-19081058-01-3r-02032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: V. Dodon)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh. Mîra, I. Dutca, D. Babălău)

DECIZIE

14 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Aliona Miron

examinând recursul depus de Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Lihovețchi împotriva Ministerului Justiției cu privire la contestarea actului administrativ defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva încheierii din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilul apelul depus de Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu împotriva hotărârii din 29 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă :

La 15 martie 2019 Alexandru Lihovețchi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, solicitând de a considera activitatea lui ca fiind suspendată prin efectul legii în perioada începând cu 27 aprilie 2016 până la 30 iulie 2018, de a obliga pârâtul Ministerul Justiției de a emite decizie privind suspendarea autorizației pentru perioada începând cu 27 aprilie 2016 până la 30 iulie 2018, de a anula decizia Comisiei de autorizare și disciplină de pe lângă Ministerul Justiției din 11 februarie 2019 în partea ce ține de încetarea activității sale de administrator autorizat în baza autorizației nr.169 din 19 ianuarie 2015, de a anula Ordinului Ministerului Justiției nr.93 din 29 martie 2019 privind încetarea activității sale în calitate de administrator autorizat în baza autorizației nr.169 din 19 ianuarie 2015 (f.d.2-4, vol. I).

Prin hotărârea din 29 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă acțiunea depusă de Alexandru Lihovețchi ca fiind neântemeiată.

La 04 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 29 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.19-21, vol.III), iar la 24

ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice, Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu, a depus motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi decizii privind admiterea acțiunii.

Prin încheierea din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu, pe motiv că apelantul nu a prezentat cererea de apel motivată în temeiul art. 232 alin. (2) Cod administrativ (f.d.43-48, vol.III).

La 15 februarie 2023 Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu a depus recurs prin intermediul poștei electronice împotriva încheierii din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (f.d.51-53).

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată, nefiind adoptată în conformitate cu normele de drept material și procedural și fiind bazată pe aprecierea eronată și incompletă a tuturor probelor și circumstanțelor cauzei.

Recurentul a menționat că motivarea apelului a fost depusă la 24 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice. Astfel, instanța de apel neîntemeiat a menționat că, nu a fost prezentată motivarea apelului.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 31 ianuarie 2023, fiind notificată avocatului Petru Răileanu, care reprezintă interesele recurentului Alexandru Lihovețchi la data de 31 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f.d.49, vol.III). Astfel, recursul depus la 15 februarie 2023, este în termen.

La 03 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Ministerul Justiției, copia recursului depus de Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu, cu posibilitatea depunerii referinței (f.d.62, vol. III), însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință până la data examinării recursului.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, Completul Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Completul Curții Supreme de Justiție menționează că, în speță, obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Potrivit prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calculul termenelor în materie de contencios administrativ sunt stipulate prin prisma art. 195 Cod administrativ, de prevederile Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 111 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În temeiul art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul Curții Supreme de Justiție menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Actele cauzei denotă că, la 04 august 2022, prin intermediul poștei electronice, Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 29 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.19-21, vol.III). Iar, la 24 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice, Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu, a depus motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi decizii privind admiterea acțiunii.

Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

La rândul său, art. 97 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, prevede că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma

stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

În această privință, din materialele dosarului rezultă că copia hotărârii motivate din 29 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, la 23 decembrie 2022, a fost notificată reprezentantului lui Alexandru Lihovețchi, avocatului Petru Răileanu, care a și depus apelul motivat, prin intermediul adresei electronice, în baza mandatului seria MA nr. 1345263 din 23 aprilie 2019 (f. d.48, vol.II), circumstanță ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 31, vol, III).

Prin urmare, în situația în care materialele cauzei atestă notificarea copiei hotărârii motivate din 29 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani către avocatul Petru Răileanu în interesele lui Alexandru Lihovețchi, Colegiul iterează că, din ziua următoare aducerii la cunoștință a copiei hotărârii motivate a primei instanțe urmează a fi calculat termenul de 30 de zile în sensul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ pentru depunerea motivării apelului.

Cu alte cuvinte, în speță, termenul de prezentare pentru Alexandru Lihovețchi a motivării apelului și-a început curgerea la data de 24 decembrie 2022, ziua imediat următoare datei recepționării copiei hotărârii motivate de către reprezentantul acestuia și a expirat la data de 22 ianuarie 2023, zi de duminică, însă având în vedere prevederile art. 112 alin.(2) din Codul de procedură civilă, ultima zi pentru depunerea motivării apelului a fost data de 23 ianuarie 2023, zi de luni.

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ raportate la art. 75 alin. (4) Cod de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părți.

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, recurentul-apelant Alexandru Lihovețchi nu a prezentat motivarea apelului, motiv pentru care instanța de apel corect a declarat apelul inadmisibil în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

În consecință, se constată a fi lipsite de suport mențiunile lui Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu precum că motivarea apelului a fost depusă la 24 ianuarie 2023, prin intermediul poștei electronice, astfel, instanța de apel neîntemeiat a menționat că, nu a fost prezentată motivarea apelului.

Or, din materialele dosarului rezultă cert că copia hotărârii motivate din 29 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost notificată reprezentantului recurentului, avocatului Petru Răileanu la 23 decembrie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d.31, Vol.III).

Odată cu recepționarea corespondenței instanței de judecată cu mențiunea „copia hotărârii motivate” pe avizul de recepție, în dreptul căreia avocatul a aplicat semnătura, acesta nu a înaintat careva obiecții nici primei instanțe și nici oficiului poștal în acest sens.

Astfel, instanța de apel prin încheierea din 31 ianuarie 2023, întemeiat a declarat apelul depus de Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu împotriva hotărârii din 29 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani ca fiind inadmisibil.

Suplimentar, instanța de recurs va menționa că, în conformitate cu art. 237 alin. (1) Cod administrativ, prevederile art. 65 alin. (1)-(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

În conformitate cu art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Subsecvent normei enunțate, completul Curții Supreme de Justiție relevă că în cazul omiterii unui termen, legea acordă posibilitate părții de a solicita repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, conform art. 65 din Codul administrativ, dar numai la prezentarea probelor și motivelor întemeiate.

În corespundere cu aceste prevederi legale, Completul de judecată a Curții Supreme de Justiție constată că Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu nu a prezentat instanței de apel motivarea apelului în termen și nici nu a înaintat instanței de apel o cerință de repunere în termen a acesteia, cu anexarea probelor justificative de omitere a termenului legal.

Sub acest aspect, Completul Curții Supreme de Justiție consemnează că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

La caz, se rețin și prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, potrivit căruia participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

În această ordine de idei, Completul Curții Supreme de Justiție reține că apelantul-recurent, fiind interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin prezentarea motivată a apelului conform prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

În speță, s-a constatat că apelantul, Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu nu și-a exercitat dreptul de a prezenta motivarea apelului în conformitate cu art. 232 alin. (2) Cod administrativ, aspect ce impune prin prisma art. 236 alin. (2) lit. e) Cod administrativ, de a declara apelul inadmisibil.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate.

Completul Curții Supreme de Justiție menționează că, în cazul admiterii unui astfel de apel, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În context, Completul Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o

instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei), în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Alexandru Lihovețchi, reprezentat de avocatul Petru Răileanu.

Se menține încheierea din 31 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Lihovețchi împotriva Ministerului Justiției cu privire la contestarea actului administrativ defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron